

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10SŽi/3/2016
Identifikačné číslo spisu: 1015200344
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1015200344.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Igora Belka v právnej veci žalobcu: JUDr. Dušan Ďurík, advokát so sídlom Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, právne zastúpeného: MG Legal s.r.o., Einsteinova 25, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-101/2014 zo dňa 29.12.2014, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/52/2015-45 zo dňa 24.11.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/52/2015-45 zo dňa 24. novembra 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I

Predmet konania

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa tento domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-101/2014 zo dňa 29.12.2014. Rozhodnutím žalovaného bol zamietnutý rozklad žalobcu a potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým sa nevyhovelo podaniu žalobcu o poskytnutie informácií podľa zákona o slobode informácií.

Krajský súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že sa plne stotožnil s právnym názorom správnych orgánov, ktorý uviedli v napadnutých rozhodnutiach a to, že v danom prípade správne orgány nemohli sprístupniť požadovanú informáciu. Žalobca požadoval sprístupniť informácie o stave trestných konaní resp. o sprístupnenie uznesenia o zastavení trestného stíhania, ak také bolo vydané a to v trestných konaniach ČVS: PPZ-204/NKA-FP-BA-2014 a ČVS: PPZ-913/NKA-PK-BA-2013 uznesenia o zastavení trestného stíhania, v ktorých bol v júni 2014 ich klient vypočutý ako svedok a to v súvislosti s

doprivatizáciou 51 % akcií rozvodných závodov pripravovanou FNM SR v roku 2005 až 2006, to bolo vo veci ČVS: PPZ-204/NKA-FP-BA-2014 a v trestnej veci ČVS: PPZ-913/NKA-PK-BA-2013 sa jednalo o výsluch v súvislosti s pripravovaným zavedením informačného systému SAP v spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s., ktorý sa pripravoval v roku 2005 a 2006.

Krajský súd mal za to, že správne orgány sa dostatočne zaoberali dôvodmi, prečo nemohli žiadosti žalobcu o sprístupnenie uvedených informácií vyhovieť. Ďalej poukázal na to, že v judikatúre slovenských súdov sa vyvinula právna koncepcia implicitného obmedzenia prístupu k informáciám, ktorú formulovali súdy vo svojich rozhodnutiach (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 96/2010 zo dňa 09.03.2010, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR napr. sp. zn. 5SŽi/4/2009 zo dňa 21.04.2010, ktoré bolo potvrdené uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 514/2010 zo dňa 07.12.2010, a ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu napr. sp. zn. 3SŽi/29/2013 zo dňa 11.02.2014, sp. zn. 8SŽi/2/2010 zo dňa 09.12.2010, sp. zn. 6SŽi/8/2012 zo dňa 31.07.2013.)

V ďalšom zdôraznil, že ústavný súd uznal právnu koncepciu, že obmedzenie prístupu k informáciám sa nevzťahuje iba na explicitné prípady zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ale aj na zákazy z iných právnych predpisov verejného práva, čo potvrdzuje súdnu prax, ktorá je v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu označená ako implicitné obmedzenie prístupu k informáciám, vyplývajúce z iných právnych predpisov. Práve tieto obmedzenia prístupu k informáciám môžu byť spochybňované žalobami nielen laickou verejnosťou, ale aj odbornou verejnosťou, ktorej právne vedomie vychádza z princípov právneho normativizmu a právneho pozitivizmu. Je však úlohou vrcholných súdnych inšancií zabezpečiť vnútornú logiku právneho systému tzv. dilatačnými rozhodnutiami.

Tým, že ústavný súd odmietol sťažnosť žalobcu proti rozsudku najvyššieho súdu, nepriamo potvrdil správnosť právneho názoru najvyššieho súdu, ktorý ústavný súd nepovažuje za arbitrárny a nepociťuje potrebu do neho vstúpiť vlastnými právnymi úvahami. Ústavný súd potvrdil, že medze práva na informácie sú určované aj princípom dobrej verejnej správy. Implicitné obmedzenie prístupu k informáciám môže vyplývať i zo zachovania princípu dobrej verejnej správy.

Dal do pozornosti, že zákon o slobodnom prístupe k informáciám je založený na princípe generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, čo znamená, že povinné osoby sprístupňujú všetky informácie, okrem tých, u ktorých to zákon zakazuje. Zákaz však nemusí byť explicitne stanovený priamo zákonom o slobodnom prístupe k informáciám, ale môže vyplývať i z iných právnych predpisov verejného práva.

Krajský súd poukázal na to, že úlohou správneho súdnictva je preskúmavanie zákonnosti, t.j. aplikácie a výkladu v systéme právneho poriadku. Z tohto dôvodu bola súdmi deklarovaná koncepcia implicitného obmedzenia prístupu k informáciám, ktoré obmedzenie vyplýva aj z iných právnych predpisov, o ktorom žiadateľ poznajúci iba text zákona o slobodnom prístupe k informáciám nemusí vedieť. Orgány štátnej správy a správne súdy však tieto implicitné zákazy musia poznať. Pretože od nich sa už vyžaduje právne myslenie v systéme práva. Keď je určité konanie neverejné, je odporujúce elementárnej logike, aby údaje z tohto konania mohli byť sprístupňované cez zákon o slobodnom prístupe k informáciám. Pri takomto výklade by porada a hlasovanie senátu v súdnych veciach boli verejne prístupné, keďže zákon o slobodnom prístupe k informáciám to výslovne nezakazuje.

Konštatoval, že pri posúdení sprístupnenia informácií povinnou osobou nie je možné zákon č. 211/2000 Z. z. aplikovať ako izolovaný právny predpis, ale je potrebné aj vyhodnotiť, či sa sprístupnením informácie neohrozí iný záujem štátu. Takýto implicitný zákaz nesprístupnenia informácie musí byť povinnou osobou dostatočne a zrozumiteľne odôvodnený. Vyzeradením informácií získaných operatívno-pátracou činnosťou by mohlo dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti a záujmov štátu. Legitímny dôvod obmedzenia prístupu k informáciám je ochrana dôležitých záujmov štátu a preto povinné osoby pri sprístupňovaní informácií musia zvážiť dôvod neposkytnutia informácie, ktorý spočíva v záujme štátu na tom, aby poskytnuté informácie neohrozili objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie a aby ani nebola porušená prezumpcia nevinoty. Povinné osoby v takýchto prípadoch musia v rámci správnej úvahy zvážiť dôvod neposkytnutia informácie, ktorý spočíva v záujme štátu na tom, aby poskytnuté

informácie neohrozili objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie a aby ani nebola porušená prezumpcia nevinu. Povinné osoby v takýchto prípadoch musia v rámci správnej úvahy zvážiť, či by poskytnutím informácií mohol byť zmarený účel trestného konania a či by nebolo ohrozené objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie.

Výsledky operatívno-pátracej činnosti môžu obsahovať informácie o formách práce kriminálnej polície a o vyšetrovaní a ich zverejnenie by mohlo mať vplyv na činnosť polície. Z uvedených dôvodov krajský súd v prejednávanej veci videl legitímny záujem na odoprení poskytnutia informácií. Nie je vhodné, aby boli zverejnené informácie o činnosti orgánov činných v trestnom konaní, či iných pracovníkov Policajného zboru SR, a to aj v tých prípadoch, ak nebolo začaté trestné konanie, ak by tým boli ohrozené práva tretích osôb alebo schopnosť orgánov činných v trestnom konaní predchádzať trestnej činnosti, vyhľadávať alebo odhaľovať trestnú činnosť, stíhať trestné činy alebo zabezpečovať bezpečnosť Slovenskej republiky. Utajovanosť operatívno-pátracej činnosti má slúžiť aj na zamedzenie úniku informácií z Policajného zboru Slovenskej republiky.

Vzhľadom na uvedené mal krajský súd za zrejmé, že správne orgány správne postupovali a poukázali na osobitosti ich činnosti vyžadujúce absolútne dôsledné zváženie skutkového stavu každej jednotlivkej žiadosti z dôvodu, aby nebol ohrozený účel trestného konania, vrátane potreby zváženia alternatívy ohrozenia života a zdravia konkrétnych osôb. Každá žiadosť je vybavená v priamej interakcii s vyšetrovateľmi PZ, operatívnymi pracovníkmi a ich nadriadenými. Dôvodmi nesprístupnenia žiadaných rozhodnutí bolo, že tvoria súčasť celého komplexu trestných konaní vedených v súvislosti s vyšetrovaním tzv. „kauzy Gorila“ prvostupňovým správnym orgánom. Správny orgán uviedol, že označená kauza je tvorená množstvom dielčích konaní, ktoré sú vedené pod samostatnými číslami konania, z dôvodu naplnenia atribútov ich rýchlosti, hospodárnosti a zákonnosti. Uvedené je aj dôvodom toho, že mnohé z nich môžu vykazovať aj vykazujú určitú obsahovú spätosť, spočívajúcu v rozsahu a type vykonaných procesných úkonov a vo vykonávaných dôkazných prostriedkoch, z ktorých boli získané konkrétne dôkazy s čím plne súhlasí aj konajúci súd.

Vo vzťahu k argumentu žalobcu, že správne orgány, keď vzhľadli dôvod ohrozenia určitého záujmu chráneného zákonom, mali postupovať spôsobom vylúčenia týchto údajov ich anonymizovaním a v ostatnom sprístupnení rozhodnutia, krajský súd uviedol, že keby správny orgán takto sprístupnil uvedené uznesenia minulo by sa to svojmu účelu, nakoľko takto anonymizované uznesenia by boli bez reálneho významu.

Vzhľadom na uvedené dospel krajský súd k záveru, že správne orgány dostatočne zistili skutkový stav veci a tento aj po právnej stránke správne posúdili. Krajský súd mal za to, že napadnuté rozhodnutie i postup žalovaného bol z pohľadu žalobných dôvodov v súlade so zákonom a nakoľko námietky žalobcu neodôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia žalobu v celom rozsahu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

II

Zhrnutie odvolacích dôvodov žalobcu

Rozsudok krajského súdu napadol žalobca včas podaným odvolaním v celom rozsahu, z dôvodu, že: 1/žalobcovi bola postupom prvostupňového súdu odňatá možnosť konať pred súdom [ust. § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. t) O.s.p.]; 2/konanie na prvostupňovom súde malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [ust. § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p.]; 3/rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.].

V ďalšom žalobca stručne zhrnul skutkový stav. Následne poukázal na rozhodujúcu otázku pre posúdenie vybavenia žiadosti žalobcu, ktorou bol podľa neho výklad a správna aplikácia ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií v kontexte skutkových okolností v konkrétnej prejednávanej veci s prihliadnutím na prípadné obmedzenia vyplývajúce z Trestného poriadku či iných právnych predpisov.

Poznamenal, že žalovaný sa so žiadosťou vysporiadal tak, že požadované informácie odmietol žalobcovi poskytnúť, a to práve s odkazom na ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií a ust. § 1 Trestného poriadku. S argumentáciou žalovaného, odôvodňujúcou neposkytnutie požadovaných informácií žalobcovi sa následne stotožnil aj prvostupňový súd.

Žalobca uviedol, že si je vedomý, že s jeho odlišným právnym názorom sa súd nemusí stotožňovať, avšak ak sa tak stane, súd je povinný riadne sa vysporiadať s kľúčovými argumentmi žalobcu tak, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé a preskúmateľné. Po oboznámení sa s obsahom rozsudku je však žalobca toho názoru, že odôvodnenie rozsudku prvostupňového súdu možno označiť za nepresvedčivé a nedostatočne odôvodnené (a teda zmätočné), a že rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

K nedostatočnému odôvodneniu rozsudku:

Žalobca uviedol, že záver prvostupňového súdu o tom, že rozsah toho, čo je tajné, nemusí nevyhnutne vyplývať len zo zákona o slobode informácií, v žiadnom zo svojich podaní v predmetnej veci nespochybnil, práve naopak, vo svojej argumentácii počítal s obmedzeniami poskytovania informácií, vyplývajúcimi z iných právnych predpisov ako je zákon o slobode informácií. Žalobcovi preto nebolo známe, prečo sa súd zamerával práve na vyššie uvedenú otázku zákonných obmedzení poskytovania informácií, vyplývajúcich z iných zákonných predpisov, pretože táto otázka ani nebola spornou, zatiaľ čo sporný výklad o naplnení, resp. nenaplnení dôvodov na odopretie poskytnutia požadovaných informácií žalobcovi v zmysle žiadosti, zostáva aj po vydaní rozsudku prvostupňového súdu nevyriešený, resp. odôvodnením rozsudku nedotknutý; prvostupňový súd sa totiž nijako nevyjadril ku kľúčovej právnej argumentácii žalobcu, z ktorej žalobca odvodzuje svoj právny nárok na poskytnutie ním požadovaných informácií.

Zároveň za dostatočne odôvodnený nepovažoval ani záver, týkajúci sa rozsahu neposkytnutých informácií, požadovaných žalobcom v žiadosti. Napriek rozsiahlej argumentácii žalobcu o tom, že pokiaľ možno poskytnúť aspoň časť požadovaných informácií, povinná osoba (po vylúčení informácií v časti, v ktorej ich nemožno zo zákonných dôvodov sprístupniť) musí požadované informácie v tejto časti poskytnúť sa prvostupňový súd v rozpore s platnou právnou úpravou tejto otázky priklonil k záveru žalovaného, t.j. k nesprístupneniu požadovaných informácií v celom rozsahu. Žalobca považuje odôvodnenie prvostupňového súdu za absolútne nedostatočné (bez ohľadu na to, že je aj zjavne právne nesprávne) a v rozpore s účelom zákona. Žiadateľ o informácie si sám posúdi, či informácie poskytnuté mu správnym orgánom v anonymizovanej podobe, majú pre neho reálny význam.

Keďže prvostupňový súd nerešpektoval druhú vetu ust. § 157 ods. 2 O.s.p., ktorá súdom ukladá, aby dbali o presvedčivosť rozsudku, ale hlavne judikatúru Ústavného súdu SR, žalobca považoval rozsudok za nedostatočne odôvodnený, a z uvedeného dôvodu nepreskúmateľný.

Nepreskúmateľnosť rozsudku zakladá odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p., tzn. iná vada konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, resp. (s ohľadom na nejednoznačnú rozhodovaciu prax), aj podľa ust. § 205 ods. 1 písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., tzn. žalobcovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

K nesprávne právnemu posúdeniu veci:

Rozsudok podľa názoru žalobcu trpí aj vadou spočívajúcou v nesprávnom právnom posúdení merita veci (t.j. že prvostupňový súd dospel k nesprávnym právnym záverom), a to na základe nasledovných dôvodov.

1/ K výkladu ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií v spojení s ust. § 1 Trestného poriadku ako dôvodu na neposkytnutie požadovaných informácií:

Žalobca naďalej zotrváva na ním uvedenej argumentačnej konštrukcii výkladu ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií (v spojení s ust. § 1 Trestného poriadku, ktorým Žalovaný odôvodňuje

nesprístupnenie požadovaných informácií). Ust. § 1 Trestného poriadku totiž celkom zjavne chráni záujem verejnosti na náležitom zistení trestného činu a potrestaní páchatel'a, teda „chráni vyšetrovanie“ (t.j. postup a rozhodovanie orgánov činných v trestnom konaní, ktoré majú konať tak, aby naplnili účel daný týmto ustanovením a celým Trestným poriadkom), pričom totožné právo verejnosti chráni aj prvá veta ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií. Z uvedeného vyplýva, že záujem chránený ust. § 1 Trestného poriadku je totožný so záujmom chráneným prvou vetou ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, t.j. spadá pod tie informácie, ktoré sú „an block“ vylúčené zo zverejňovania podľa zákona o slobode informácií. Znenie ust. § 1 Trestného poriadku preto v žiadnom prípade nemožno subsumovať pod tretiu vetu ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, t.j. výnimku z povinnosti sprístupňovať všetky informácie - rozhodnutia podľa druhej vety, z dôvodu, že ich sprístupnenie by ohrozilo práva a právom chránené záujmy (ust. § 1 Trestného poriadku).

Konkretizácia naplnenia zákonom stanovenej alternatívy ohrozenia právom chráneného záujmu v podobe odkazu žalovaného na ust. § 1 Trestného poriadku teda nemôže byť a ani nie je správna. Mal za to, že ak by dôvodom na odopretie poskytnutia rozhodnutia policajta podľa druhej časti druhej hlavy piateho dielu Trestného poriadku malo byť zamedzenie ohrozenia práv a právom chránených záujmov, muselo by sa jednať o iné, a to konkrétne, individuálne práva a právom chránené záujmy. Inak povedané, prvá veta a tretia veta ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií nemôžu chrániť to isté právo a právom chránený záujem. Výnimka uvedená v prvej vete ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií nemôže byť totožná s výnimkou podľa tretej vety ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií. Okrem toho, z tretej vety ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií podľa žalobcu jasne vyplýva, že výnimka z povinnosti sprístupňovať všetky informácie - rozhodnutia podľa druhej vety (z povinnosti sprístupňovať rozhodnutia policajta v prípravnom konaní podľa druhej hlavy piateho dielu Trestného poriadku) je daná výlučne z dôvodov (i) ak ich sprístupnenie nezakazuje zákon alebo (ii) ak ich sprístupnenie neohrozuje práva a právom chránené záujmy. Uvedené sa zároveň absolútne vylučuje s odkazom Žalovaného na ust. § 1 Trestného poriadku, ktoré upravuje záujem na vyšetrovaní, čo nemožno vnímať ako individuálne právo či právom chránený záujem.

Ad (i): Osobitným zákonom, ktorý by mohol teoreticky zakazovať sprístupnenie rozhodnutí policajta podľa druhej hlavy piateho dielu Trestného poriadku je Trestný poriadok, avšak jeho preskúmaním a aj s prihliadnutím na judikatúru možno dospieť k jednoznačnému záveru, že takýto explicitný zákaz Trestný poriadok neobsahuje. K obdobnej otázke sa vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (rozhodnutie sp. zn. 1Sžo/184/2008 zo dňa 24.11.2009), v ktorom napokon skonštatoval, že Trestný poriadok ako osobitný predpis neobsahuje výslovný zákaz sprístupniť uznesenie o zastavení trestného stíhania, a preto ho je možné sprístupniť, čo zákonodarca reflektoval práve druhou vetou ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, t.j. povinnosťou sprístupňovať informácie - všetky rozhodnutia patriace pod výnimku podľa prvej vety uvedeného ustanovenia. Tento dôvod pre odmietnutie poskytnutia požadovaných informácií preto naplnený nebol, na čom žalobca naďalej trvá.

Ad (ii): Žalovaný opakovane zdôraznil, že sprístupnením žalobcom požadovanej informácie, by boli ohrozené práva a právom chránené záujmy. Aj vzhľadom na už spomínaný odkaz na ust. § 1 Trestného poriadku je však zrejmé, že tým má na mysli ohrozenie priebehu vyšetrovania, čo, ako už žalobca uviedol, nemôže byť a ani nie je právom či právom chráneným záujmom (výnimkou podľa tretej vety ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií), pretože tento musí byť individualizovaný a zároveň žalovaným uvádzaný záujem - ust. § 1 Trestného poriadku, je totožný so záujmom chráneným prvou vetou ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, a informácie požadované žalobcom spadajú práve pod druhú vetu, t.j. do povinnosti sprístupňovať informácie - rozhodnutia patriace do výnimky podľa prvej vety. Žalovaný (ani prvostupňový súd) zároveň žiadnu individualizáciu ohrozenia konkrétneho práva či právom chráneného záujmu (konkrétnej fyzickej osoby alebo právnickej osoby) neuviedli.

Žalobca vyjadril presvedčenie o jednoznačnosti vyššie uvedeného výkladu, pričom jeho presvedčenie o správnosti tohto záveru podporilo aj samotné odôvodnenie rozsudku prvostupňovým súdom, ktorý sa k predmetnej argumentácii takmer vôbec nevyjadril, a teda ju ani relevantným spôsobom nevyvrátil

(prostredníctvom dostatočného odôvodnenia ním prijatého záveru). Podľa názoru žalobcu je tak rozsudok (ako aj predchádzajúce rozhodnutie žalovaného) nielen nepreskúmateľný a tým zmätočný, ale aj založený na nesprávnom právnom posúdení prejednávanej veci.

2/ K rozsahu sprístupňovania informácií:

Žalobca mal za to, že cieľom zákonodarcu bolo pretaviť princíp prevažujúceho verejného záujmu na informovanosti verejnosti o činnosti OČTK do ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií. To znamená, že povinná osoba má v maximálnej možnej miere sprístupniť požadovanú informáciu a nie neodôvodnene hľadať možnosti, ako sprístupnenie takejto informácie odoprieť. Zákon o slobodnom prístupe k informáciám v ust. § 12 upravuje spôsob, akým je dovolené právo na informácie obmedziť. Z jeho dikcie vyplýva, že ak sú medzi požadovanými informáciami aj informácie, ktoré sú podľa ust. § 8 až ust. § 11 zákona o slobode informácií vylúčené zo sprístupnenia, povinná osoba nemôže zamietnuť prístup ku všetkým požadovaným informáciám (t.j. celého požadovaného dokumentu). Povinná osoba musí takéto informácie vylúčiť a ostatné musí sprístupniť. Vylúčenie informácií pritom môže vykonať znečitateľným, napr. začiatením alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom. K uvedenému poukázala na výklad P. Wilflinga v komentári k zákonu o slobodnom prístupe k informáciám k predmetnému ustanoveniu s tým, že žalobca upozornil na to, že práve v tomto ustanovení je premietnutý princíp, resp. ústavná požiadavka minimalizácie zásahu do základného práva na informácie. Žalobca sa plne stotožnil s uvedeným výkladom s tým, že nesprístupnenie celého dokumentu (t.j. aj celého rozhodnutia), ktoré by obsahovalo aj len niektoré informácie, ktoré nie sú zákonom vylúčené z ich sprístupnenia (resp. ich nie je potrebné chrániť), by bolo v rozpore s ústavnou požiadavkou proporcionality pri obmedzovaní základných práv ako i s požiadavkou minimalizácie zásahu do tohto ústavou garantovaného základného práva na informácie.

V ďalšom poukázal na princíp minimalizácie zásahu do základného práva na informácie vyjadrený v rozhodnutí Ústavného súdu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 2/10 zo dňa 30.03.2010.

Mal za preukázané, že prvostupňový súd prijal záver o nesprístupnení požadovaných informácií v plnom rozsahu v rozpore v súlade s ust. § 12 zákona o slobode informácií, a že bez akéhokoľvek právneho dôvodu odmieta prikázať žalovanému, aby tento poskytol požadované informácie ako celok. Žalobca bol toho názoru, že odôvodnenie prvostupňového súdu (a žalovaného), prečo nemožno nesprístupniť požadované informácie aspoň čiastočne, keď už nie ako celok, nemôže obstáť, pretože sklzáva do všeobecnej a vágnej argumentačnej roviny. Žalobca nepoprel, že za určitých okolností môže povinná osoba odmietnuť poskytnutie požadovanej informácie an block, avšak takýto postup musí byť riadne zdôvodnený a konkretizovaný na situáciu žiadateľa. V predmetnej veci však prvostupňový súd len veľmi stručne, bez označenia relevantného dôvodu, uviedol, prečo požadované informácie nemožno sprístupniť, a to ani z časti.

Mal za to, že postup žalovaného, ktorý svojím rozsudkom „odobril“ aj prvostupňový súd by nenašiel oporu ani v ustálenej judikatúre. V súvislosti s tým poukázal na názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrený nie v skutkovo totožnom prípade (rozhodnutie sp. zn. 3SŽ/16/2004 zo dňa 08.04.2005).

Pripomenul, že kým súkromnoprávne osoby môžu robiť to, čo im zákon nezakazuje, štátne orgány môžu naopak robiť len to, čo im zákon dovoľuje, pričom je potrebné aplikovať reštriktívny výklad takýchto ustanovení na ochranu súkromnoprávných osôb ako i z dôvodu zabezpečenia predvídateľnosti konania štátneho orgánu. V tomto duchu je potrebné vykladať aj ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, t.j. je nevyhnutné vykladať ho reštriktívne, v prospech žiadateľa o informáciu a s prihliadnutím na princíp minimalizácie zásahu do ústavou garantovaného práva na informácie. Rozsudok prvostupňového súdu však neposkytuje potrebnú ochranu základného práva žalobcu na informácie, práve naopak, hrubo do tohto práva zasahuje.

Záverom žalobca zhodnotil, že rozsudok prvostupňového súdu možno jednoznačne označiť za rozsudok trpiaci vadou nedostatočného odôvodnenia, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť (zmätočnosť). Okrem

toho mal za zrejmé, že prvostupňový súd dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu prejednávanej veci, keď sa stotožnil s právnym názorom žalobcu v otázke (i) neprístupnosti požadovaných informácií žalobcovi podľa ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií z dôvodu aplikácie ust. § 1 Trestného poriadku; (ii) nesprávne právne posúdil aj otázku rozsahu neprístupnosti požadovaných informácií, keď sa stotožnil s právnym názorom žalovaného o neprístupnosti požadovaných informácií v celom rozsahu, čím celkom arbitrárne prijal taký záver, ktorý absolútne nekorešponduje s právom žalobcu na poskytnutie informácie v rozsahu, v akom nie je dôvod na ich neprístupenie.

Preto žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zrušuje a vec vracia prvostupňovému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Alternatívne navrhol napadnutý rozsudok podľa druhej vety ust. § 250ja ods. 3 v spojení s ust. § 221 ods. 1 a 2 O.s.p zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

III

Zhrnutie vyjadrenia žalovaného k odvolaniu žalobcu

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov vyjadril v podaní zo dňa 21.03.2016, v ktorom uviedol, že je toho názoru, že podané odvolanie nie je dôvodné a tvrdenia žalobcu v ňom uvádzané nie sú podľa žalovaného relevantnými odvolacími dôvodmi.

Žalovaný mal za to, že krajský súd prejednávajúcu vec správne právne posúdil a s výrokom rozhodnutia súdu, ako aj s jeho odôvodnením sa žalovaný plne stotožnil. Poznamenal, že v ostatnom sa plne pridrižiava predchádzajúceho písomného vyjadrenia k danej veci.

S poukazom na uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29.11.2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na doplnenie svojich doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej len najvyšší súd) primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým správneným

rozhodnutím, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, ktorým sa nevyhovelo žiadosti žalobcu, ktorou žiadal o poskytnutie informácií podľa zákona o slobode informácií.

V konaní nebolo sporné, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, národná kriminálna agentúra, ako správny orgán prvého stupňa, rozhodnutím č. KM-TO-2014/002723-003 zo dňa 30.10.2014 rozhodlo o žiadosti žalobcu o poskytnutie informácií (sprístupnenie uznesenia o zastavení trestného stíhania, ak také bolo vydané v trestných konaniach ČVS: PPZ-204/NKA-FP-BA-2014 a ČVS: PPZ-913/NKA-PK-BA-2013) tak, že tejto jeho žiadosti nevyhovelo z dôvodov uvedených v ustanovení § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

V konaní o rozklade žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu, žalovaný rozklad žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil dôvodiac, že sa v plnej miere stotožnil s právnym názorom aplikovaným prvostupňovým správny orgánom. Teda informácie, sprístupnenie ktorých žalobca v žiadosti požiadal, nebolo možné vzhľadom na ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Krajský súd po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného dospel k záveru, že toto a konania správneho orgánu, ktoré predchádzalo jeho vydaniu sú v súlade so zákonom, preto odvolaním napadnutým rozsudkom žalobu žalobcu zamietol.

Je nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu najvyšší súd zdôrazňuje, že podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného, je otázka správneho zistenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy v ďalšom procese aplikácie hmotného práva.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, o koho práva ide.

Podľa ústavného zák. č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný

zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky čl. 17 ods. 1, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, štátne orgány a orgány územnej samosprávy sú povinné primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti. Podmienky a vykonanie ustanoví zákon.

Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

Podľa § 1 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií), tento zákon upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám.

Podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov, alebo orgánu činného v trestnom konaní podľa osobitných predpisov okrem informácie o rozhodnutí alebo o výsledku konania, ak jej sprístupnenie nezakazujú osobitné predpisy.

Podľa § 19 ods. 1 zákona o slobode informácií proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti podľa § 17. Odvolanie sa podáva povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať.

Podľa ods. 2 o odvolaní proti rozhodnutiu povinnej osoby rozhoduje nadriadený povinnej osoby, ktorá vo veci rozhodla alebo mala rozhodnúť. Ak ide o rozhodnutie obecného úradu, o odvolaní rozhoduje starosta obce (primátor). Proti rozhodnutiu ústredného orgánu štátnej správy možno podať rozklad, o ktorom rozhoduje vedúci ústredného orgánu štátnej správy.

Podľa ods. 3 odvolací orgán rozhodne o odvolaní do 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou. Ak odvolací orgán v tejto lehote nerozhodne, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil; za deň doručenia tohto rozhodnutia sa považuje druhý deň po uplynutí lehoty na vydanie rozhodnutia.

Podľa § 6 ods. 1 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd informujú verejnosť o trestnom konaní podľa tohto zákona poskytnutím informácií oznamovacím prostriedkom. Pri tomto informovaní však musia dbať na ochranu utajovanej skutočnosti, obchodného tajomstva, bankového tajomstva, daňového tajomstva, poštového tajomstva alebo telekomunikačného tajomstva.

Podľa ods. 2 pri poskytovaní informácií sú orgány činné v trestnom konaní a súd oprávnení utajiť tie skutočnosti, ktoré by mohli zmarit' alebo sťažiť objasnenie a vyšetrovanie vecí. Pritom sú povinní dbať na zásadu prezumpcie nevinoty. Dbajú aj na to, aby nezverejňovali chránené osobné údaje ani skutočnosti súkromného charakteru, najmä rodinného života, obdobia a korešpondencie, ktoré priamo s trestnou činnosťou nesúvisia. Osobitne dbajú na záujmy maloletých, mladistvých a poškodených, ktorých osobné údaje sa nezverejňujú.

Podľa § 215 ods. 5 Trestného poriadku uznesenie o zastavení trestného stíhania treba doručiť obvinenému a poškodenému. Uznesenie policajta treba doručiť prokurátorovi najneskôr do 48 hodín.

Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v čl. 26 ods. 1 zakotvuje právo na informácie, ktoré predstavuje právo na prijímanie informácií (získanie informácie do vlastnej dispozičnej sféry tak, aby mohla byť subjektom pre vlastnú potrebu, ako aj pre potrebu iných spracovaná (viď. nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 236/06 - 59 z 28. júla 2007) a k nemu korelujúci pozitívny záväzok štátu voči neidentifikovanej skupine subjektov. Obsah tohto záväzku je ozrejmenej v ods. 5 cit. článku ako povinnosť orgánov verejnej moci primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti,

pričom podmienky a spôsob poskytovania informácií ustanoví zákon.

Obdobnú úpravu obsahuje taktiež Listina základných práv a slobôd (čl. 17 ods. 1, 5). Podľa čl. 13 ods. 2, 3, 4 ústavy medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom. Zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky. Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ. Obmedziť základné práva a slobody možno iba na základe podmienok ustanovených ústavou, a to buď podmienok všeobecných (čl. 13 ods. 2, 3, 4 ústavy) alebo osobitných, vzťahujúcich sa na konkrétne práva a slobody (v danom prípade čl. 26 ods. 4 ústavy).

Cieľom zákonného obmedzenia práva na informácie o činnosti súdov a orgánov činných v trestnom konaní, zamýšľaným zákonodarcom v § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, je ochrana pred neprimeraným zasahovaním do vlastnej rozhodovacej činnosti súdu a orgánov činných v trestnom konaní a tým aj verejný záujem na nestrannom a nezávislom súdnictve (čl. 124 a čl. 141 ústavy), ktorý cieľ je potrebné považovať za legitímny s ohľadom na ústavne ustanovený obsah dotknutého základného práva. Z hľadiska posúdenia vhodnosti tohto obmedzenia, teda či obmedzením prístupu k rozhodnutiam súdov a orgánov činných v trestnom konaní možno vymedzený cieľ dosiahnuť, najvyšší súd uvádza, že nesprístupnením informácií o prebiehajúcich konaniach pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, je v záujme zachovania nezávislosti a nestrannosti súdneho konania a nezasahovania resp. neovplyvňovania orgánov činných v trestnom konaní v podstate vylúčená verejná diskusia o prejednávanej veci, ktorou by vo veci rozhodujúci sudcovia a orgány činné v trestnom konaní mohli byť ovplyvnení. Toto obmedzenie treba považovať za primerané, keďže informáciu o výsledku rozhodovacej činnosti je súd a orgán činný v trestnom konaní povinný sprístupniť, čím je zabezpečená aj verejná kontrola výkonu súdnej moci.

Z dôvodovej správy k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o slobode informácií, ktorý s účinnosťou od 2. januára 2006 novelizoval dotknuté ustanovenie vyplýva, že účelom predloženého návrhu je rozšírenie okruhu sprístupňovaných informácií oproti doterajšej úprave (podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona účinného do 1.1.2006 povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka neverejného konania, rozhodovania alebo dohľadu, ktoré podľa osobitného zákona vykonáva súd, orgán činný v trestnom konaní alebo orgán verejnej správy), pričom nová úprava spočíva v obmedzení poskytnutia resp. sprístupnenia informácií týkajúcich sa len rozhodujúcej činnosti (neukončených, prebiehajúcich konaní) súdov a orgánov činných v trestnom konaní, avšak pokiaľ ide o informáciu o výsledku konania, tá sa v prípade rozhodovacej činnosti súdov a orgánov činných v trestnom konaní sprístupní, ak to osobitný predpis nezakazuje.

Podľa názoru najvyššieho súdu je pre posúdenie prejednávanej veci nevyhnutné, v súlade s vyššie uvedenými princípmi, rozlíšiť informáciu o rozhodnutí, resp. o výsledku konania a požiadavku o sprístupnení/zverejnení rozhodnutia, pod ktoré možno zahrnúť aj doručenie kópie rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní inému, ako účastníkovi konania.

Z predmetného spisového materiálu je zrejmé, že žalobca sa domáhal sprístupnenia informácie o stave trestných konaní resp. sprístupnenia uznesenia o zastavení trestného stíhania ak bolo vydané v trestných konaniach ČVS: PPZ-204/NKA-FP-BA-2014 a ČVS: PPZ-913/NKA-PK-BA-2013, v ktorých bol v júni 2014 klient žalobcu vypočutý ako svedok a to v súvislosti s doprivatizáciou 51 % akcií rozvodných závodov pripravovanou FNM SR v roku 2005 až 2006, to bolo vo veci ČVS: PPZ-204/NKA-FP-BA-2014 a v trestnej veci ČVS: PPZ-913/NKA-PK-BA-2013 sa jednalo o výsluch v súvislosti s pripravovaným zavedením informačného systému SAP v spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s., ktorý sa pripravoval v roku 2005 a 2006.

Informácia o rozhodnutí, resp. o výsledku konania, je bezpochyby informácia o tom, ako orgán činný v trestnom konaní rozhodol. V prejednanom prípade však žalobca takúto informáciu nežiadal sprístupniť, ale domáhal sa sprístupnenia informácie o stave trestných konaní resp. „sprístupnenia uznesenia o zastavení konania“, t. j. de facto okrem informácie o stave trestných konaní (nie výsledku) požadoval, aby bolo predmetné uznesenie zverejnené, resp. jemu doručená jeho kópia (keďže žalobca nešpecifikoval, v rozpore s § 14 ods. 2 zákona o slobode informácií, akým spôsobom žiada, aby mu bola informácia sprístupnená).

Žalobcovi mohla byť zverejnená informácia o výsledku konania, nie však informácia o stave, v akom sa trestné konania nachádzajú.

V súvislosti so žiadosťou sprístupnenie informácie o stave v akom sa žalobcom označené trestné konania nachádzajú, považuje najvyšší súd za dôležité uviesť, že zo zákonom stanovenej povinnosti sprístupniť požadované informácie sú vylúčené informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní, ktorými sú napríklad informácie o postupe vyšetrovania, o jednotlivých úkonoch v trestnom konaní a pod.

O trestnom konaní informujú tieto orgány podľa § 6 TP, podľa ktorého sa verejnosť o trestnom konaní informuje poskytovaním informácií oznamovacím prostriedkom, pričom je však možné utajiť tie skutočnosti, ktoré by mohli zmať alebo sťažiť objasnenie a vyšetrovanie veci. Pri informovaní musia dbať na ochranu utajovanej skutočnosti, obchodného tajomstva, bankového tajomstva, daňového tajomstva, poštového tajomstva alebo telekomunikačného tajomstva a tiež na to, aby nezverejňovali chránené osobné údaje ani skutočnosti súkromného charakteru, najmä rodinného života, obdobia a korešpondencie, ktoré priamo s trestnou činnosťou nesúvisia. Orgány činné v trestnom konaní osobitne dbajú na záujmy maloletých, mladistvých a poškodených, ktorých osobné údaje sa nezverejňujú.

Vo svetle uvedeného je zrejmé, že právo na informácie nie je absolútne, ale je limitované jednak požiadavkou nezasahovať do vlastnej rozhodovacej činnosti súdov či orgánov činných v trestnom konaní v priebehu konania (do procesu v jeho priebehu, ako aj vstup do vlastného rozhodovania ako je porada a hlasovanie senátu), predovšetkým v záujme objektivity a nestrannosti posudzovanej konkrétnej právnej veci, a jednak nevyhnutnými opatreniami na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejnej bezpečnosti, verejného zdravia a mravnosti, územnej celistvosti a pod. Uvedené vyplýva aj z uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 96/2010 zo dňa 09.03.2010, v ktorom je vyjadrená právna koncepcia implicitného obmedzenia prístupu k informáciám: „Vo všeobecnej rovine preto ústavný súd uzatvára, že pre obmedzenie základného práva na prístup k informáciám nie sú relevantné len ustanovenia § 8 až § 11 zákona o slobode informácií explicitne vymedzujúce obmedzenia v prístupe k informáciám, ale aj ustanovenia iných zákonných právnych predpisov chrániace práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie a mravnosť. Ústavný súd sa tak stotožňuje s názorom sťažovateľa, že zákon o slobode informácií je výrazom zásady „čo nie je tajné, je verejné“, avšak rozsah toho, čo je „tajné“, nemusí nevyhnutne vyplývať len zo zákona o slobode informácií.“

Rovnako ako krajský súd aj odvolací súd si je vedomý toho, že pri posúdení sprístupnenia informácií povinnou osobou nie je možné zákon o slobode informácií aplikovať ako izolovaný právny predpis, ale je potrebné zároveň vyhodnotiť, či sprístupnením informácie nedôjde k ohrozeniu iného záujmu štátu.

Najvyšší súd po oboznámení sa s pripojeným súdnym a administratívnym spisom musí konštatovať, že v predmetnej veci nebolo možné postupovať inak, ako súhlasiť so závermi prijatými žalovaným v napadnutom rozhodnutí.

Žalobcovi vo svetle vyššie uvedených dôvodov nebolo možné sprístupniť informáciu o stave trestných konaní, pretože sa nedomáhal sprístupnenia informácie o výsledku, ale žiadal sprístupniť uznesenie o zastavení trestného stíhania.

Najvyšší súd uvádza, že predmetné uznesenie o zastavení trestného stíhania nemohlo byť žalobcovi doručené, nakoľko ustanovenie § 215 ods. 5 Trestného poriadku taxatívne vymenúva, komu sa takéto uznesenie doručuje a tým vylučuje jeho doručenie iným osobám.

Poskytovanie informácií o trestnom konaní striktno upravuje Trestný poriadok v § 6. Táto úprava vzhľadom na charakter trestného konania a zásadu prezumpcie neviny, ktorá je jednou z najzákladnejších zásad trestného konania v demokratickej spoločnosti, neumožňuje orgánom činným v trestnom konaní poskytovať iným ako zákonom určeným osobám odpisy rozhodnutí z prípravného konania, resp. tieto rozhodnutia zverejňovať. Na takýto postup neopravňuje orgány činné v trestnom konaní ani žiaden iný zákon, ani ústava, ani právo verejnosti poznať podrobné dôvody rozhodnutia, aby si vedela urobiť obraz, či trestné stíhanie bolo zastavené dôvodne, nakoľko obmedzenie práva na informácie obsiahnuté v čl. 26 ods. 4 ústavy jasne odkazuje na zákon, ktorým je v danom prípade Trestný poriadok.

Najvyšší súd k námietke žalobcu, že Trestný poriadok neobsahuje všeobecný zákaz sprístupňovať informácie o rozhodnutiach, považuje za dôležité zdôrazniť, že orgán činný v trestnom konaní ako štátny orgán je viazaný predovšetkým ústavou a to čl. 2 ods. 2, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Povinnosť štátneho orgánu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon nie je

možné zamieňať s právom každého (konať, čo nie je zákonom zakázané), ktoré je upravené v ods. 3 tohto článku.

Najvyšší súd na tomto mieste považuje za dôležité tiež zdôrazniť, že aj podľa úpravy účinnej od 1. januára 2012 (§ 82a ods. 3 zák. č. 757/2004 Z. z.) sa zverejňujú len súdne rozhodnutia, za ktoré v žiadnom prípade nemožno považovať rozhodnutie vyšetrovateľa o zastavení trestného stíhania.

Z uvedeného vyplýva, že žalobcova žiadosť o sprístupnenie požadovaného uznesenia o zastavení trestného stíhania nemohla byť zo strany povinnej osoby vybavená kladne.

Najvyšší súd po oboznámení sa s pripojeným súdnym a administratívnym spisom musí konštatovať, že v predmetnej veci nebolo možné postupovať inak, ako súhlasiť so závermi prijatými krajským súdom v napadnutom rozhodnutí. Tento sa v rámci zákonných možností stotožnil so závermi správnych orgánov a vysporiadal so žalobnými námietkami i keď nie vyčerpávajúcim spôsobom.

Najvyšší súd však považoval za správny a zákonu zodpovedajúci názor krajského súdu, že nezverejnenie predmetného uznesenia zodpovedá v danej veci zákonným obmedzeniam uvedeným v ustanovení § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobode informácií.

S prihliadnutím na účel zákona o slobode informácií dospel najvyšší súd k záveru, že námietky žalobcu uvedené v odvolaní nie sú dôvodné, pretože žiadosť žalobcu o sprístupnenie uznesení o zastavení trestného stíhania prekračuje rámec žiadosti o sprístupnenie informácie v zmysle zákona o slobode informácií a jej neposkytnutie žalovaným nemôže predstavovať negatívny zásah do práva žalobcu na informácie. Navyše rozhodnutie o rozklade a aj prvostupňové rozhodnutie zodpovedá požiadavkám zákona, lebo povinná osoba podľa zákona o informáciách môže odmietnuť poskytnúť informácie, na ktorých poskytnutie nemá žalobca právo, lebo sú z okruhu informačnej povinnosti vylúčené.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu, aj najvyšší súd dospel k záveru, že žalovaný dostatočne zistil skutkový stav a vysporiadal sa s relevantnými námietkami žalobcu rovnako ako sa s nimi vypořiadal i krajský súd v napadnutom rozsudku. Námietky žalobcu, ktorými v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie žalovaného aj rozhodnutie krajského súdu, nepovažuje najvyšší súd za spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu.

Záverom najvyšší súd odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sž 7/2011 zo dňa 21.03.2012, v ktorom najvyšší súd dospel v obdobnej veci k rovnakému právnomu názoru, ako v prejednávanej veci.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd odvolaniu žalobcu nevyhovel a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi vzhľadom na jeho neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Žalovanému zákon priznanie trov konania neumožňuje.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.